

Motion till riksdagen 2012/13:N241

av Anna Wallén m.fl. (S)

Marknader och förutsättningar för sociala företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dels skapa utökade marknader för sociala företag, dels skapa bättre förutsättningar för att finansiera bildande av sociala företag.

Motivering

Nästan en miljon människor i arbetsför ålder står idag utanför den svenska arbetsmarknaden. Många kan och vill arbeta men vägen in på arbetsmarknaden är stängd. Ett funktionshinder som innebär att arbetsplatsen och uppgifterna måste anpassas kan vara ett praktiskt hinder. I andra fall är personen för "eljest" för att vara välkommen på en arbetsplats. Ofta handlar det om okunskap och rädsla för vad det innebär att anställa och arbeta tillsammans med människor med till exempel psykisk funktionsnedsättning eller en trasslig bakgrund som har satt sina spår. För andra har en lång sjukskrivning eller oturen att bli arbetslös i fel yrke eller på fel ort skurit av kontakten med arbetsmarknaden. För oss socialdemokrater är arbete, att vara inkluderad och behövd, en viktig faktor för ett gott liv.

I Europa har sociala företag skapat hundratusentals nya arbeten och i Sverige växer antalet arbetstillfällen skapade i sociala företag. Flertalet av dessa människor lever i utsatthet och fattigdom och upplever en stor maktlöshet. Behovet av stöd och särskilda insatser för att komma in på arbetsmarknaden är stort. En ökad samverkan mellan olika myndigheter och mer individuellt utformade insatser skulle kunna bidra till att många fler kan lämna bidragsberoendet bakom sig. Många vill och kan arbeta men arbetsförhållandena och uppgifterna måste anpassas till individens förutsättningar.

Fel! Okänt namn

Definition

Sociala företag (enligt Tillväxtverket) har som ändamål att integrera människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Deras uppgift är även att i samhället och i arbetslivet skapa delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt återinvestera sina vinster i det egna eller liknande verksamheter. Företaget är fristående från offentlig verksamhet men binder samman entreprenörskap med individens behov av arbete och samhällets behov av tjänster som driver affärsverksamhet där medarbetarna och deras förutsättningar står i centrum.

De sociala företagen bedriver affärsverksamhet med medarbetarna och deras förutsättningar i centrum. Företagen organiseras oftast som ekonomiska eller ideella föreningar men även aktiebolag och stiftelser förekommer. De verkar på både den privata och den offentliga marknaden genom att sälja produkter och/eller tjänster till privatpersoner, företag och den offentliga sektorn.

De har en affärsidé, de marknadsför och tjänar pengar på sin produktion av varor och tjänster, och de betalar skatt och arbetsgivaravgifter för sina anställda. Personal i sociala företag har samma möjligheter till subventionerade anställningar som personal på andra arbetsplatser. En del medarbetare har beviljats en varaktig sjukersättning och arbetar främst för att ha en meningsfull vardag, för att ha arbetskamrater och för att känna att den arbetsförmåga som de har – oavsett hur den ser ut och hur stor den är – är behövd och tas tillvara.

Skapa en marknad

Det sociala företagandet har stora möjligheter att skapa nya hållbara företag och utveckla affärsområden som ger nya arbetstillfällen samtidigt som nya grupper integreras på arbetsmarknaden. För att dessa företag ska kunna överleva måste det finnas en marknad.

Kommuner, staten och landsting/regioner kan främja socialt företagande genom att tydligt visa att företagens tjänster och produkter efterfrågas. Allra bäst görs det genom progressiva skrivningar i visioner, riktlinjer och upphandlingspolicyer. I upphandlingen bör det ställas krav på sociala kriterier. Det kan vara att en viss andel av anbudsgivarens personal ska ha ett dokumenterat arbetshandikapp eller att företaget åtar sig att anställa x antal arbetslösa ungdomar och så vidare.

Finansiering

Människor som står i begrepp att starta sociala företag har ofta mycket svårt att få lån. De har ofta inga tillgångar, har levt på bidrag en längre tid och är därför inte attraktiva bankkunder. Därför är det viktigt att regeringen ser över möjligheterna till finansiering genom till exempel statliga mikrolån, för att

Fel! Okänt namn på

socialt företagande ska kunna bli den positiva faktor i Välfärdssverige som
det har potential att bli.

Stockholm den 2 oktober 2012

Anna Wallén (S)

Olle Thorell (S)

Pia Nilsson (S)